

«Όψεις του παρελθόντος μέσα από τη λαϊκή παράδοση»

Ένα πολιτιστικό πρόγραμμα μακράς διάρκειας στο 14^ο
Νηπιαγωγείο Αμπελοκήπων

Γενική Ιδέα

Η Γενική Ιδέα του εκπαιδευτικού προγράμματος επικεντρώνεται σε δύο κεντρικούς άξονες: α) τη λαϊκή παράδοση, β) το παρελθόν ως σημαντικό στοιχείο διαμόρφωσης πολιτισμικών αντιλήψεων για τον εαυτό μας και τους άλλους.

Παρατηρήσαμε ότι η λαϊκή παράδοση ως αναπόσπαστο στοιχείο του πολιτισμού κάθε λαού προσφέρει πολλές ευκαιρίες στα παιδιά του νηπιαγωγείου να έρθουν σε επαφή με όψεις και πλευρές του ιστορικού παρελθόντος. Πολλές δραστηριότητες της καθημερινής ζωής στο νηπιαγωγείο όπως θεματικές προσεγγίσεις, σχέδια εργασίας, χοροί και τραγούδια αλλά και οι εκδηλώσεις όπως οι γιορτές (Χριστουγέννων, Λήξης Σχολικού Έτους, Εθνικές Επέτειοι) μπορούν να εμπνέονται από τη λαϊκή παράδοση και να συνδέονται με το παρελθόν.

Βασικοί Στόχοι και Σκοποί

Με αφορμή τη λαϊκή παράδοση τα παιδιά του νηπιαγωγείου μας γνώρισαν πτυχές της καθημερινής ζωής των ανθρώπων στο παρελθόν μέχρι περίπου πριν από έναν αιώνα. Η εργασία, οι κατοικίες, αντικείμενα καθημερινής χρήσης, τρόποι και μέσα παραγωγής, τα επαγγέλματα, οι τρόποι ψυχαγωγίας και οι κοινωνικές εκδηλώσεις, στοιχεία από την παιδική ηλικία ήταν όψεις, πλευρές του παρελθόντος τις οποίες γνώρισαν τα παιδιά διαμέσου της λαϊκής παράδοσης.

Επιμέρους στόχοι ήταν: να καλλιεργηθούν δεξιότητες και ικανότητες όπως η αίσθηση του παρελθόντος ως μία εισαγωγή στην ιστορική εκπαίδευση καθώς και η ανάπτυξη προφορικών και γραπτών γλωσσικών δεξιοτήτων, της δημιουργικότητας και της έκφρασης, η γνωριμία με σημαντικά στοιχεία του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος (νερό, μεταποίηση προϊόντων, τα μέσα παραγωγής σε άλλες εποχές κ.ά.).

Περιληπτική παρουσίαση του εκπαιδευτικού προγράμματος

Μεθοδολογικά εργαλεία: Διαθεματική προσέγγιση. Σχέδια εργασίας. Καταιγισμός Ιδεών. Συζητήσεις (Ερωταποκρίσεις). Μελέτη εποπτικού υλικού. Επισκέψεις. Διδασκαλία διαμέσου της τέχνης. Αναστοχαστική προσέγγιση και διαμορφωτική αξιολόγηση.

Διάρκεια προγράμματος: Περίπου πέντε μήνες.

Οι επιμέρους δραστηριότητες διαμορφώνονταν σύμφωνα με τα ενδιαφέροντα των παιδιών και προσαρμόζονταν στο εβδομαδιαίο πρόγραμμα του νηπιαγωγείου ανάλογα με τα άλλα επίκαιρα θέματα και τις καθημερινές δραστηριότητες.

Περίληπτική παρουσίαση του εκπαιδευτικού προγράμματος

Θα παρουσιαστούν οι βασικοί άξονες όπως διαμορφώθηκαν τελικά (σύμφωνα με τα ενδιαφέροντα των παιδιών και την αναστοχαστική διαδικασία):

- ❖ Φυσικό περιβάλλον και μέσα παραγωγής και μεταποίησης, κατοικίες (αργαλειός, νερόμυλοι, σπίτια, δρόμοι, καθημερινά αντικείμενα) . Επίσκεψη στο Εθνολογικό και Λαογραφικό Μουσείο Μακεδονίας Θράκης.

Περίληπτική παρουσίαση του εκπαιδευτικού προγράμματος

- ❖ Ανθρωπογενές περιβάλλον, καθημερινές συνήθειες, τρόπος ζωής, ψυχαγωγία.

Γνωριμία με τα παραδοσιακά επαγγέλματα και διερεύνηση των λόγων για τους οποίους εξαφανίστηκαν πολλά από αυτά. Ομαδοποίηση επαγγελμάτων σε παλιά ή σύγχρονα. Παραγωγή λέξεων και ονομασία των επαγγελμάτων. Ζωγραφική του επαγγέλματος και γραφή του ονόματός του. Παντομίμα των παλιών επαγγελμάτων. Τραγούδια σχετικά με τα επαγγέλματα.

Γνωριμία με τρόπους ψυχαγωγίας: Παραδοσιακά κάλαντα, Χοροί και Τραγούδια. Γνωριμία με παραδοσιακά μουσικά όργανα (λαούτο, ούτι, φλογέρα, κλαρίνο, γκάιντα, τύμπανα, νταούλι).

Περίληπτική παρουσίαση του εκπαιδευτικού προγράμματος

- ❖ Ο χρόνος και ο ιστορικός χρόνος (το παρελθόν μέσα από τα ίχνη του, δηλαδή τις πηγές):

Με αφορμή τον αργαλειό και τα υφαντά μιλήσαμε για την Πηνελόπη, τον αργαλειό της και τον Οδυσσέα. Έτσι, τα παιδιά ήρθαν σε επαφή με την έννοια της αρχαιότητας με τη βοήθεια πηγών που μεταποιήθηκαν κατάλληλα για διδακτική χρήση (φωτογραφίες αναπαραστάσεων από αρχαία αγγεία, εικονογραφημένα αφηγήματα από την παιδική λογοτεχνία κ.α.)

Το μεγάλο ενδιαφέρον των παιδιών για τις περιπέτειες του Οδυσσέα ήταν ένα κίνητρο για να γνωρίσουν το ποίημα του Κωνσταντίνου Καβάφη «Ιθάκη» μέσα από ένα μικρό κόμικς (ηλεκτρονική πηγή, <http://antikleidi.com/2014/02/06/ithaka-comic/>)

Περίληπτική παρουσίαση του πολιτιστικού προγράμματος

- ❖ Πολυπολιτισμική διάσταση: Το αφρικάνικο τζέμπε ένα παραδοσιακό μουσικό όργανο άλλων λαών.

Το νηπιαγωγείο επισκέφτηκαν δύο μέλη της μουσικής ομάδας «Κρούση» (η Κωνσταντίνα και η Νιόβη) και παρουσίασαν το τζέμπε στα παιδιά, έπαιξαν ρυθμικά μουσικά κομμάτια, έδωσαν στα παιδιά τα όργανα να παίξουν κι αυτά και στο τέλος βγήκαμε όλοι μαζί στην αυλή του νηπιαγωγείου και χορέψαμε στους ρυθμούς των μουσικών οργάνων.

Κοινοποίηση προγράμματος

1) Ενημέρωση των γονέων για το πρόγραμμα κατά τη διάρκεια των προγραμματισμένων παιδαγωγικών συναντήσεων.

2) Παρουσίαση μέρος του προγράμματος στη Χριστουγεννιάτικη γιορτή: Παραδοσιακά κάλαντα από την Πελοπόννησο, τη Μακεδονία, τη Θεσσαλία, την Καππαδοκία και τον Πόντο.

3) Γιορτή λήξης σχολικού έτους:

Ενημέρωση των γονέων για τις δραστηριότητες του εκπαιδευτικού προγράμματος και για τα αποτελέσματά του.

Παρουσίαση του θεατρικού ο «Μαγικός Μύλος» (παραδοσιακό παραμύθι από τη Λέσβο, Πετροπούλου, Λ. & Ζιάκα, Μ. (2009). «Ο μαγικός Μύλος» (Διασκευή λαϊκού παραμυθιού). Στο Τζαβάρια, Κ. & Κατρά, Μ. & Λάττα, Γ. & Δρόσος, Κ. & Χαραλαμπίδου, Ε. & Πετροπούλου, Λ. & Ζιάκα, Μ. Το δικό μας θέατρο. Θεσσαλονίκη: Διάπλους

Παραδοσιακά νησιώτικα τραγούδια και χοροί.

4) Ιστοσελίδα του νηπιαγωγείου:

Αναρτήθηκε σχετικό με το πολιτιστικό πρόγραμμα άρθρο.

<http://blogs.sch.gr/14nipamp>